

	MILJÖSTYVRINGSRÅDET	DATUM	2008-04-29	SIDOR	1 (3)
	GODA EXEMPEL	KRAV PÅ ANLÄGGNINGSENTREPRENADER I SAMARBETE			

KRAV PÅ ANLÄGGNINGSENTREPRENADER I SAMARBETE

Trafikkontoret i Göteborg har sedan 90-talet arbetat med miljökrav och har successivt utvecklat både krav och uppföljningar.

TIDIGA MILJÖKRAV SOM SUCCESSIVT ÖKAR

De första miljökraven ställde Trafikkontoret på leverantörernas miljöarbete 1997 då företagen skulle göra egna miljöinventeringar. De mer precisa kraven på arbetsmaskiner i anläggningsentreprenader började ställas 1998. Arbetet har utvecklats i samarbete med Stockholm, Malmö och de senaste åren även Vägverket. Kraven har blivit både mer omfattande och mer långtgående vid varje revidering. Numera ställs krav både på avgasreningsutrustning, ålderskrav på fordon, kemiska produkter, energibesparing, och miljökompetens.

– Även om våra gemensamma krav blivit gängse i branschen, stagnerar inte kraven som i en standard, utan det finns utrymme för utveckling, säger Anders Roth, miljöchef på Trafikkontoret i Göteborg.

I Göteborg kan entreprenörer som använder förnyelsebara drivmedel med dokumenterade koldioxidbesparing och acceptabla sociala förhållanden dessutom få bonus. Ersättningen utgår med ett extra belopp per utförd maskin- respektive fordonstimme. Bonus betalas också för renare arbetsmaskiner och fordon än vad Trafikkontoret kräver i upphandlingarna.

TÄT KOMMUNIKATION MED FÖRETAGEN

Trafikkontoret har kommunicerat sina upphandlingskrav både skriftligt och muntligt med entreprenörer och deras branschföreningar för att alla ska förstå vad de innebär. I synnerhet inför revideringar av kraven har företagen bjudits in under processens gång för att delta i arbetet.

– Kontakterna, både de formella och de informella dialogerna, uppskattas av entreprenörerna, säger Anders. Annika Oskarsson, planeringsledare på Väg och Bana på Trafikkontoret, håller med.

Göteborg, Stockholm, Malmö och Vägverket delar på en konsult som löpande svarar på frågor från entreprenörerna. Detta gör att kraven hanteras på ett sammanhållet sätt över landet. Det gör också att administrationskostnaderna för alla blir lägre än om var och en hade arbetat för sig.

	MILJÖSTYRNINGSRÅDET	DATUM	2008-04-29	SIDOR	2 (3)
	GODA EXEMPEL	KRAV PÅ ANLÄGGNINGSENTREPRENADER I SAMARBETE			

UPPFÖLJNING AV AVTAL

Uppföljningen sker genom projektledarnas löpande kontakter med entreprenörerna och genom upphandlade stickprovstjänster på plats vid byggena. Under åren 2003 till 2007 har 35 entreprenader kontrollerats med totalt 368 fordon och maskiner.

– Kraven på arbetsmaskiner och fordon efterföljs i stor utsträckning och har under åren ökat från 91 % godkända maskiner och fordon till 96 % 2007, berättar Annika.

MILJÖEFFEKTERNA FÖLJS UPP

Under 2003 började Trafikkontoret också följa upp miljöeffekterna med en miljöprestandaenkät till entreprenörerna som utgör underlag för att beräkna miljönyttan med kraven.

I miljöprestandaenkäten redovisar entreprenören vilka arbetsmaskiner och fordon som har använts. I redovisningen ingår certifieringsnivå för maskiner och fordon, drivmedel, drifttimmar alternativt körsträcka samt bränsleförbrukning. Utifrån de uppgifter som lämnas in har Trafikkontoret beräknat hur mycket kväveoxid, partiklar och koldioxid som respektive entreprenad släpper ut. Utsläppsnivåerna har sedan räknats upp till ett värde för Trafikkontorets samtliga entreprenader genom ett antagande om att utsläppen per upphandlad krona är desamma för samtliga entreprenader som för de som lämnat in enkäten.

– De första undersökningarna gjorde vi med ett urval stickprovsvis. Enkäterna 2003-2006 indikerar en minskning av utsläppen men det har varit svårt att säkerställa statistisk eftersom enstaka maskiner kunnat ge stora utslag i resultatet, berättar Annika. 2007 övergick vi därför till att alla entreprenörer får enkäten.

Entreprenörerna lämnade svar för 80 % av de utförda entreprenaderna under året. Sammanlagt omfattade svaren 500 arbetsmaskiner, lätta och tunga lastbilar. Utsläppen har räknats om till samhällsekonomiska kostnader enligt Statens institut för kommunikationsanalys. Med SIKAs siffror ”kostade” 2007 års utsläpp av kväveoxider, partiklar och koldioxid från Trafikkontorets upphandlade entreprenader 54 miljoner kronor. Det är en ökning jämfört med tidigare beräkningar. Troligen beror ökningen framförallt på ändrad metod.

– Åtgärdskostnaderna för att kräva efterrening av partiklar understiger vida de samhällsekonomiska kostnaderna av utsläppen. Det är den lönsammaste sektorn att jobba i för oss, säger Anders.

MILJÖKRAVEN HAR HÖJT BRANSCHSTANDARD

– Miljökraven har bidragit till att eftermarknaden för avgasreningstrustning för lastbilar och arbetsmaskiner har utvecklats, säger Anders. Kraven har också lett till att hela entreprenadbranschen höjt nivån på miljöarbetet.

Entreprenörerna vet att för att kunna konkurrera om uppdragen måste de leva upp till miljökraven.

	MILJÖSTYRNINGSRÅDET	DATUM	2008-04-29	SIDOR	3 (3)
	GODA EXEMPEL	KRAV PÅ ANLÄGGNINGSENTREPRENADER I SAMARBETE			

– När maskinentreprenörerna ska investera i nya maskiner ser de vilka kraven är och väljer maskiner utifrån den kunskapen, säger Annika.

Sedan 2006 har Trafikkontoret gått vidare med att också ställa sociala krav i entreprenadupphandlingarna, hittills med avgränsning på stenprodukter. Även detta arbete har skett i samarbete med flera kommuner – Stockholm, Malmö och Örebro.

– Upphandlingar med social hänsyn handlar inte om förändringar som kan ske över en natt, påpekar Anders. Vi ställer kraven som kontraktsvillkor och hjälper leverantörerna komma igång med att hantera dem under avtalens gång.

VETA MER

Annika Oskarsson, Planeringsledare Väg och Bana Trafikkontoret Göteborgs Stad,
Telefon 031-36 82 611

Mail: annika.oskarsson@trafikkontoret.goteborg.se

Anders Roth, miljöchef Trafikkontoret Göteborgs Stad,
Telefon 031-368 25 64

Mail: anders.roth@trafikkontoret.goteborg.se

www.trafikkontoret.goteborg.se. (se under fliken Leverantör)